

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 12. Slavkov. Bronzová jehlice před konzervací. Foto J. Tůmová.

Abb. 12. Slavkov. Bronzenadel vor Konservierung. Foto J. Tůmová.

ŠAKVICE (OKR. BŘECLAV)

„Kopce“, parc. č. 3369. Velatická kultura. Ojedinelý nálezy – bronzový meč. Uložení nálezů: Městské muzeum a galerie Břeclav, příspěvková organizace, přír. č. 7/17, inv. č. A-16798.

Lokalizace: ZM 1:10 000 map. list 34-21-22
SJTSK: GPS latitude: 48.8744211, GPS longitude: 16.7345764

Na jaře roku 2017 byly na katastru obce Šakvice nalezeny Jindřichem Jeřábekem zlomky bronzového meče s plnou litou rukojetí (obr. 13). Z meče byla nalezena rukojeť s částí čepele a dva samostatné zlomky čepele. Nálezce jej vyzvedl z písčité půdy asi 25 cm od povrchu.

Meč patří s velkou pravděpodobností k liptovskému typu. Hlavice měla podobu oválné plošky s knoflíkem uprostřed a otvorem. Čepel byla k rukojeti připojena dvěma nýty. Meč je zdoben rytou výzdobou. Hlavice je z vrchní strany zdobena girlandovitými půlobloučky, ze spodní strany jsou krátké doprava nahnuté rýžky mezi dvěma oválnými rýhami. Rukojeť byla zdobena obvodovými rýhami a půlobloučky. Také se zde nacházely tři plastické vývalky. Celková váha zachovalé části meče je 235,5 g, z čehož váha rukojeti je 151,5 g. Zachovaná délka rukojeti s částí čepele má 12 cm. Oválná hlavice má maximální hodnoty 3,85 × 2,9 cm. Průměr dírky v hlavici je 0,4 cm a průměr knoflíku hlavice je 0,83 cm.

Libor Kalčík

Resumé

Šakvice (Břeclav District), „Kopce“, Land Registry No. 3369. Bronze sword of Liptov type. Velatic culture. Isolated artefact.

Obr. 13. Šakvice, „Kopce“. Bronzový meč liptovského typu. Foto L. Kalčík.

Abb. 13. Šakvice, „Kopce“. Bronze sword of Liptov type. Photo by L. Kalčík.

ŠELEŠOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Pod rozdíly“. Kultura lužických popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-16, v okolí bodu 221/301 mm od Z/J s. č.

Záchranným archeologickým výzkumem, plynule navazujícím na záchranné akce při budování základní technické vybavenosti a výstavbě jednotlivých rodinných domů (Popelka 2016, Fojtík, Popelka 2017), se podařilo zachytit a částečně prozkoumat celkem tři situace. Jednalo se o sondou ověřenou kulturní vrstvu, dokládající osídlení lokality v pravěku a raném středověku a novověký krecht (20. století). Přítomnost těchto situací byla zachycena již po plošné skrývce, která nedosahovala úrovně sterilního podloží. Během kontroly výkopu pro základové pasy byla v jejich stěně zachycena koncentrace keramiky, kterou bylo možné datovat do mladší doby bronzové. Jelikož v celé ploše nebylo dosaženo podloží, lze jako prozkoumané a prosté archeologických situací považovat pouze výkopy pro základové pasy. V případě budoucích výkopů je na zbylé ploše nutné provést další archeologický výzkum.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Fojtík, A., Popelka, M. 2017: Šelešovice (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 58(1), 175, 225–226.

Fojtík, A., Popelka, M. 2017: Šelešovice (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 58(2), 253–254.

Popelka, M. 2016: Šelešovice (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 57(1), 177–178, 229–230.

Resumé

Šelešovice (Bez. Kroměříž), „Pod rozdíly“. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ŠLAPANICE (K. Ú. ŠLAPANICE U BRNA, OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Brněnská pole“. Starší doba bronzová – únětická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

V trati „Brněnská pole“ na severovýchodním okraji města byly při stavbě obchodního centra na ploše 7000 m² zachyceny poměrně řídké stopy pravěkého osídlení. Lokalita se nachází na mírném svahu obráceném k jihovýchodu v ploše, kterou lze vymezit na mapě ZM ČR 1:10 000, list 24-43-01, v ploše mezi koordináty 371/73, 363/78, 366/83 a 374/79 mm od Z/J s. č. Přes dvě desítky zahloubených objektů byly bez výjimky datovány do období únětické kultury s obvyklým spektrem nálezů. Koncentrace spíše nevýrazných kúlových jam přibližně ve středu plochy doprovázená dalšími nehlubokými sídlištními jámami svědčí snad o existenci usedlosti nadzemní konstrukce. Ve dvou hlubších izolovaných objektech byly zaznamenány lidské pohřby. V jednom spočívala na dně kostra statného padesátiletého muže, ve druhém byl zasypán asi pětaticetiletý muž spolu s tříletým dítětem a dvěma hrnkami určenými jako milodary (obr. 14). Neobvyklá poloha dospělého opírajícího se původně o stěnu jámy evokuje zasypání jeho těla přímo v místě skonu. Nepříjemným specifickým výzkumem bylo značné zhutnění zásypů objektů způsobené pravděpodobně dlouhodobým suchem v kombinaci se současným stylem obdělávání půdy; při výzkumu větších objektů si tento jev vynutil částečné použití stavební mechanizace.

Ivan Čížmář, Jiří Kala

Resumé

Šlapanice (Kat. Šlapanice u Brna, Bez. Brno-venkov), „Brněnská pole“. Altere Bronzezeit – Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 14. Šlapanice, „Brněnská pole“. Pohřeb muže s dítětem na dně zásobní jámy. Foto I. Čížmář.

Abb. 14. Šlapanice, „Brněnská pole“. Begrabung eines Mannes mit einem Kind auf dem Vorratsgrubegrund. Foto I. Čížmář.

ŠTÍTNÁ NAD VLÁŘÍ-POPOV (K. Ú. ŠTÍTNÁ NAD VLÁŘÍ, OKR. ZLÍN)

„Dělnice“. Kultura lužických popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000, list 25-34-20, v linii mezi body 339/104-351/66 mm od Z/J s. č.

V období od 6. 4. 2017 do 9. 8. 2017 probíhal záchranný archeologický výzkum na stavbě „Komunikace a IS Dělnice – přední“ v k. ú. Štítná nad Vlárí (trať „Dělnice“). I přes značné poškození plochy stavby, způsobené nepříznivým počasím a pojezdy stavební techniky, se podařilo zachytit a prozkoumat šest archeologických objektů (mimo ně byl na ploše stavby a haldách zeminy získán také soubor artefaktů sestávající z keramických zlomků a mazanice). Na základě získaného nevýrazného keramického souboru může být většina prozkoumaných objektů přiřazena kultuře popelnicových polí mladší doby bronzové až starší doby železné, přičemž není možné jednoznačně určit bližší chronologický stupeň.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Štítná nad Vlárí-Popov (Kat. Štítná nad Vlárí, Bez. Zlín), „Dělnice“. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.